

u m

34/2013

ročník 116

8. říjen

učitelské noviny
týdeník pro učitele a přátele školy

3. LÉKAŘSKÁ FAKULTA VYUČUJE V SOUVISLOSTECH

Zájem o studium na ní stále roste.

4

VYHOVTE
LASKAVĚ
NAŠÍ ŽÁDOSTI,
NEBO UVIDÍTE!

12

POTŘEBUJEME
TECHNICKÁ
ŘEMESLA?

14

GLOBÁLNÍ
OTEPLOVÁNÍ
JE OBCHODEM
SE STRACHEM

18

POLITICI
OBVYKLE
NETUŠÍ, JAK
FUNGUJEME

cena 39 Kč

www.ucitelskenoviny.cz

NA 3. LÉKAŘSKÉ FAKULTĚ SE MEDICÍNA VYUČUJE V SOUVISLOSTECH

Zájem o studium na ní stále roste

A v těchto dnech slaví šedesátku, což pro fakultu Univerzity Karlovy, vzniknuší ve středověku, je obdobím mládí. Energie, jež k takovému nízkému věku patří, se projevuje i tím, že si své věci dělá po svém. Po novu. Moderně.

Na chvíli vstupuji do posluchárny, kde zrovna začala výuka týkající se buněčných základů medicíny. Na přednášejícího je náhle vzneseno několik dotazů, jako například: „Slouží barvení k identifikaci grampozitivních bakterií?“

Překvapuje mě, jaké zasvěcené otázky úplně začínající medicí kladou. A tak posléze pátrám, v čem to asi tkví. Jistě, v osobním zájmu každého a jednoho posluchače, avšak rozhodně k tomu přispívá, jak se záhy dozvídám, i systém organizace studia, efektivní práce se zdroji informací a účinné vlastní hodnocení. Posuďte sami.

Tělo funguje jako jeden organizmus, výuka také

Zjednodušeně se dá říci, že 3. LF vlastně vyučuje v duchu současné pedagogiky praktikované v regionálním školství – klíčové je téma, které jde napříč mezipředmětovými či mezioborovými vztahy.

Fakulta, hlavně v prvních dvou ročních studiích, klade důraz na to, aby vyučované obory byly co nejvíce propojovány – nepřednáší se například odděleně anatomie od fyziologie anebo biochemie od genetiky. Na ostatních lékařských fakultách (a nejen těch) se většinou postupuje ještě tradičně – stále rozhoduje optika předmětu, nikoliv tématu. „A pakliže snad už dnes nejsme mezi lékařskými fakultami v tomto jedineční, byli jsme rozhodně první, kdo tento moderní způsob studia zavedl,“ říká Jana Faulknerová Matějčková z oddělení biochemie Ústavu biochemie, buněčné a molekulární biologie 3. LF UK.

Důraz na co největší logickou a tematickou integraci vyučovaných celků a oborů je výsledkem reformy kurikula, kterou provedl tým Cyrila Höschla, jednoho z našich předních odborníků v oblasti neurověd. Ten byl děkanem (1990–1997) a posléze i proděkanem 3. LF (1997–2003), kdy se nadále zabýval jednak reformou studia, jednak i komunikací s kolegy v zahraničí. Přestože transformující se fakulta stavěla na zelené louce, významně se inspirovala zkušenostmi s výukou medicíny na předních evropských univerzitách (Cambridge, Nottingham, Mnichov, Maastricht). Jedním z dalších příkladů této reformy je, že do státní rigorózní zkoušky byla zařazena od akademického roku 2000/01 i část Neurovědy, jež integruje obory Psychiatrie, Neurologie a Psychologie. Takovéto spojení bylo v našem akademickém světě na svoji dobu zcela ojedinělé.

Studium je organizováno v modulech, které na sebe těsně navazují. První ročník je věnován buněčným základům medicíny, který v sobě zahrnuje výuku například lékařské chemie a biochemie, molekulární biologie nebo genetiky. Ve druhém ročníku se snaha o porozumění lidskému tělu posune k orgánům a orgánovým systémům. Ve studiu jsou obsaženy informace

třeba z anatomie, fyziologie či histologie. Související témata jsou vyučována paralelně, například anatomie plic a fyziologie dýchání. Následující dva ročníky jsou zaměřeny na výuku patologických a patofyziologických principů medicíny. Zatímco obě tyto oblasti v obecném slova smyslu (a ještě obecná farmakologie) se vyučují samostatně, jejich speciální části jsou propojeny s preklinickými informacemi v jednotlivých kurzech, třeba hematologie a onkologie nebo mikrobiologie a infekční lékařství. „U nás musejí studenti projít vším. Není možné, aby někdo vystudoval medicínu, aniž by probral ušní nebo oční,“ podotýká děkan 3. LF UK Michal Anděl.

Hodnocení, které zlepšuje studium

Propojení na fakultě nefunguje jen v organizaci studia, ale i ve vzájemné komunikaci mezi zaměstnanci a těch pak se studenty. „Nepracujeme tak, že bychom se jednotlivě zavřeli do jedné laboratoře nebo každého zajímala jen jeho vlastní výuka. Společně se scházíme zhruba jednou za měsíc a snažíme se výuku ještě lépe koordinovat. Navíc průběžně komunikujeme i s naší fakultní nemocnicí,“ sděluje J. Faulknerová Matějčková.

Další věcí, v níž 3. LF rozhodně není tuctová, je fungující systém vlastního hodnocení. Studenti nejenže elektronicky hodnotí v dotazníku kvalitu výuky za každý semestr, ale mají možnost se vyjádřit i k úrovni jakékoliv právě proběhnuší přednášky či semináře. (Ten, kdo hodnotí, může zůstat v anonymitě, chce-li.) Vedení fakulty pak využívá výsledky těchto hodnocení při odměňování opakovaně nejlépe vnímaných pedagogů, ale i (v případě některého negativního hodnocení ověřeného hospitací) k organizačním změnám. „Naštěstí jsme se nikdy nesetkali s ničím, co by hraničilo s nedodržením etiky nebo zákonů. Nicméně s několika

málo učitelé jsme se museli v minulosti rozloučit, a to kvůli jejich aroganci," poznamenává děkan Anděl.

Díky hodnocení se také stále vylepšuje podoba daného kurikula. Studentům se například nelíbilo, že musejí absolvovat jednu jedinou zkoušku vycházející ze zhruba dvaceti kurzů. I když některé kurzy byly drobné, bylo pro mnohé studenty velmi obtížné zkouškou projít. Díky evaluaci byla tato super zkouška zrušena a nahrazena zkouškami šesti.

Jedním z dalších příkladů je předběžně poskytování studijních materiálů. Posluchači si totiž přáli, aby mohli mít tyto podklady ještě před samotnou lekcí. „Na základě toho jsme se domluvili, že všechny takovéto materiály budou v našem elektronickém systému k dispozici dopředu. Podklady však neslouží jen studentům, ale i kantorům, kteří tak mají přesný přehled o tom, co každý z kolegů zrovna vyučuje. A samozřejmě pak využíváme možnost ještě více na sebe vzájemně navazovat. Jednotlivé přednášky jsou také nahrávány a video je časem umístěno na internet. Přístupné je všem našim učitelům i studentům,“ uvádí J. Faulknerová Matějčková.

I učitelé se učí

Fakulta pořádá už několik let jednodenní pedagogický kurz pro učitele nazvaný Jak učit a jak prezentovat. „Jde o tak výborný kurz, že jsme se ho účastnili snad úplně všichni učitelé. Protože kurz probíhal velice prakticky a jen po malých skupinách, i za pouhý den jsme se toho naučili mnoho. Mně osobně to dalo, že se

snažím mluvit pomaleji nebo strukturovat přednášky tak, aby se v nich průběžně objevovaly příklady, jež mají zvýšit s časem přirozeně upadající pozornost posluchačů,“ ilustruje J. Faulknerová Matějčková.

A proč 3. lékařská fakulta má toto pořadí a proč vůbec je v názvu číslo? Nejdříve se začátkem devadesátých let uvažovalo o tom, že se jednotlivé lékařské fakulty Univerzity Karlovy budou jmenovat podle příslušných fakultních nemocnic – 3. LF by

tak bývala byla fakultou Vinohradskou. Nicméně tehdejší rektor Radim Palouš přišel s tím, že 1. LF se cítí být výraznějším pokračovatelem kdysi jediné lékařské fakulty, protože zůstala v jejích historických prostorách. A tak se přidělila čísla. I z těch několika málo výše zmíněných úspěchů 3. LF je ale myslím velice dobře patrné, že číslice v názvu v žádném případě neodráží pořadí ve smyslu kvality.

- 1953** došlo rozhodnutím Ministerstva vysokých škol ČSR k rozdělení pražské Lékařské fakulty UK na tři samostatné fakulty, včetně Lékařské fakulty hygienické (LFH). Ta se specializovala na obory hygieny a preventivního lékařství. Došlo zároveň k redukci výuky v základních lékařských profilacích, což způsobilo problémy s uplatněním absolventů v klasických oborech medicíny.
- 1971** dokončeny změny v učebním plánu. Do tohoto roku část výuky probíhala na půdě Fakulty všeobecného lékařství UK.
- 1990** fakulta přejmenována 3. LF UK. Přestože studium bylo zaměřeno primárně na obor Všeobecné lékařství, byl ponechán důraz na lékařství preventivní. Z dřívějšího omezení se však stala konkurenční výhoda. Děkanem je zvolen Cyril Höschl.
- 1991** začala výuka zahraničních studentů v angličtině.
- 1992** otevřena moderní budova děkanátu v Ruské ulici, kde je dnes umístěno i několik dalších pracovišť, včetně poslucháren. Otvírají se také první dva bakalářské studijní obory (BSO) Zdravotní vědy (od roku 2002 Všeobecná sestra) a Fyzioterapie.
- 1994** začíná se vyučovat BSO Veřejné zdravotnictví.
- 1996** odstartováno reformované kurikulum.
- 1997** se děkanem stává Michal Anděl.
- 2003** se do vedení fakulty dostává Bohuslav Svoboda.
- 2010** děkanem je opět zvolen Michal Anděl.
- 2008** čtvrtým BSO je Dentální hygienistka.